

ДОДАТОК XII

ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

ТИТАН УСЈЕ АД Скопје

Барање за обнова на А – Интегрирана Еколошка Дозвола

СОДРЖИНА

XII.1	Вовед.....	3
XII.2	Кризен менаџмент.....	3
XII.3	План за вонредни ситуации.....	4
XII.4	Складирање и ракување со сировини, производи и отпад.....	5
XII.4.1	Реакции при истекувања.....	5
XII.5	Инфраструктура и организација.....	6

XII.1 Вовед

Менаџмент бордот за квалитет и животна средина на ТИТАН УСЈЕ ги испитува активностите на компанијата и ги идентификува случаите каде може да се појават ситуации кои би можеле да доведат до настани кои имаат негативна последица и влијание врз животната средина.

Компанијата има воспоставено и ги одржува Плановите за вонредни ситуации со цел да може ефективно да одговори на вонредните ситуации.

Целите се јасно наведени во Плановите за вонредни ситуации, со цел да се изврши сведување на минимум на траењето и на последиците.

За ефикасна имплементација на Плановите за вонредни ситуации, се спроведуваат тренинг програми за инволвираните лица.

По справувањето со вонредни ситуација, се подготвува извештај со факти. Плановите за вонредни ситуации се ревидираат по настанот или периодично, со цел да се изнајдат подобрувања од научените лекции.

XII.2 Кризен менаџмент

Во ТИТАН УСЈЕ се одржуваат високи стандарди за заштита на животната средина. За таа цел се инсталирани соодветни системи за ефикасно реагирање во случај на надминување на емисии или минимизирање на последици од несакани инциденти:

- Систем за дојава на пожар,
- Систем за гаснење на пожар со вода (хидрантска мрежа),
- Автоматски систем за гаснење на пожар со CO₂ вклучително и CO₂ детектори и аларми во заштитени подрачја,
- Автоматски системи за гаснење на пожар во електрични ормари,
- Систем за детекција на природен гас,
- Систем за континуирано мерење, регистрирање и контрола на концентрации на прашина, NO_x и SO₂

Освен инсталираните системи за ефикасно реагирање во вонредни ситуации ТИТАН УСЈЕ има обучени тимови кои што треба да интервенираат односно, координираат за време на инцидентот:

- Менаџмент Тим за управување со вонредни ситуации,
- Тим за против пожарна заштита,
- Тим за прва помош,
- Дежурни бравари,
- Дежурни електричари.

XII.3 План за вонредни ситуации

Планот за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи ги опишува процедурите што треба да се применат со цел да се минимизираат последиците од и при вонредни ситуации. Планот ги содржи следните процедури:

- План за евакуација,
- План за заштита и спасување од урнатини,
- План за заштита и спасување од поплави,
- План за заштита и спасување од пожари и експлозии,
- План за заштита и спасување од неексплодирани орудија (ихо),
- Заштита и спасување од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација,
- План за итна прва помош,
- План за обновување на теренот.

Во прилог на горенаведените процедури, компанијата има развиено "Кратки планови за вонредни состојби" кои објаснуваат итни активности со следните наслови:

- Собирни точки
- Земјотрес
- Поплава
- Екстремни временски услови
- Медицински случај
- Пожар во близина
- Електричен оган
- Пожар во хоризонтална мелница
- Пожар во вертикална мелница
- Оган на склад за цврсто гориво
- Оган од течено гориво
- Пожар во магацин
- Пожар во административните згради
- Експлозија
- Неексплодирано оружје
- Лизгање на земјиште
- Хаварија на силос
- Евакуација од затворен простор
- Протекување на уреа
- Протекување на Амониум Хидроксид
- Исклучување на системот за комуникација
- Неуспех на комуникација човек и машина
- Кривичен чин

XII.4 Складирање и ракување со сировини, производи и отпад

Со цел технолошкиот процес да се одвива континуирано и непречено во сите негови фази, сировинските материјали, полупроизводите и финалните производи се складираат на соодветно означени локации кои се наоѓаат во склоп на самата инсталација. Во зависност од потрошувачката на сировинските материјали, полупроизводите и готовите производи, како и карактеристиките на самите материјали тие локации можат да бидат од отворен тип, затворени хали и челични и бетонски силоси.

Сировинските материјали, варовникот и песокот од површинските копови до кругот на инсталацијата се транспортираат со помош на камиони-кипери. Во инсталацијата сировинските материјали се складираат во затворена хала, од каде со помош на затворен гумен транспортер се транспортираат во бункерите за варовник и песок во линиите на подготовка за сировинско брашно.

Клинкерот од ротационите печки, преку ладилникот и затворен челичен транспортер се транспортираат до бетонски силоси за клинкер, на кои се инсталирани филтри со вреќи за отпрашување на истите.

Сомелениот цемент од мелниците за цемент, преку затворен систем од воздушни транспортери и кофичести елеватори се транспортира до бетонски силоси за готов цемент. На самите бетонски силоси за цемент се поставени механички филтри со вреќи за отпрашување на истите.

Гипсот и туфот се транспортираат до ТИТАН УСЈЕ со помош на камиони-кипери и се складираат во затворена хала.

Дополнителните сировини и помошни материјали најчесто се транспортира до ТИТАН УСЈЕ со помош на цистерни или затворени камиони.

Цврстото гориво се транспортира до ТИТАН УСЈЕ со помош на камиони-кипери или со помош на специјални железнички вагони. Во инсталацијата, цврстото гориво се складира во покриена хала и на отворен простор во зависност од пристигнатите количини.

Алтернативните горива кои се користат во ТИТАН УСЈЕ, се чуваат на безбеден начин со што се спречува дисперзија на загадувачки материји во медиумите на животната средина. Целата залиха на алтернативни горива во Титан Усје се чува на бетонирани површини кои се опфатени со систем за зафаќање на атмосферски води. Дел од горивото е спакувано во бали и се чува во покриени магацини, а биомасата и други фракции (како лушпа од ориз) се носи во специјални камиони со подвижно дно и директно се транспортира до силос за употреба.

XII.4.1 Реакции при истекувања

Менаџментот на компанијата ги обезбедува ресурсите (човечките ресурси, вештини, технологија, финансиски ресурси итн.) неопходни за превентивно реагирање, препознавање и ефективно постапување со истекувањата во инсталацијата.

Плановите за вонредни состојби и упатствата во Системот за управување со животната средина ги дефинираат потребните активности при истекувањата (материјали, мазут, масла и друго) и вклучуваат:

- Препознавање на потенцијални истекувања,
- Поставување на лице одговорна за координација (водач на тим, координатор), негов заменик и луѓе одговорни за разните активности на пр. персонал обучен за противпожарна заштита, персонал обучен да се справува со протекување на токсични супстанции итн.(членови на тимот),
- Опис на активностите кои треба да се преземат и предвиденото време за реагирање,
- Опис на активностите за луѓето кои може да се најдат на местото на истекување,
- Процедура за евакуација,
- Соработка со надворешни служби,
- Комуникација со локалните власти, соседите и јавноста.

При подготовката на плановите за вонредни состојби, целите се јасно наведени, со цел времетраењето и последиците да бидат сведени на минимум.

XII.5 Инфраструктура и организација

Грижата за животната средина е инкорпорирана во сите аспекти на развој на компанијата до денес и ќе продолжи да влијае врз развојот со напредокот на дејноста.

ТИТАН УСЈЕ е составена од погони со врвна технологија, кои следејќи ги најдобрите достапни техники овозможуваат да се применат најсовремените мерки за заштита на животната средина.

Компанијата е обврзана на сите нивоа и во рамките на сите функции на организација на континуирано подобрување во поглед на грижата за животна средина која систематски се следи врз основа на претходно утврдени цели.